



آزمایشگاه کشوری کشوری طاعون، تولارمی و تب کیو


عنوان سند:

دستورالعمل اخذ نمونه خون

شماره سند:

21-LA-WI-011-00

| تاریخ | شماره بازنگری | شرح اقدام | تهیه کننده | تایید کننده | تصویب کننده |
|------------|---------------|----------------------|---|--|---|
| ۱۳۹۲/۱۰/۱۰ | 00 | تدوین کلی دستورالعمل | نام و سمت دکتر صابر اسمعیلی کارشناس آزمایشگاه | نام و سمت دکتر صابر اسمعیلی مسئول کنترل کیفی | نام و سمت دکتر عبدالرزاق هاشمی شهرکی رئیس آزمایشگاه |
| | | | امضا | امضا | امضا |
| | | | نام و سمت | نام و سمت | نام و سمت |
| | | | امضا | امضا | امضا |
| | | | نام و سمت | نام و سمت | نام و سمت |
| | | | امضا | امضا | امضا |
| | | | نام و سمت | نام و سمت | نام و سمت |
| | | | امضا | امضا | امضا |

| | | |
|-------------------------|--|--|
| شماره سند: 21-LA-WI-011 | آزمایشگاه مرجع کشوری طاعون، تولارمی و تب کیو |  |
| شماره بازنگری: 00 | دستورالعمل اخذ نمونه خون | |

(۱) هدف از ایجاد: آشنایی کارکنان بخش نمونه گیری با نحوه صحیح خون گیری از ورید در آزمایشگاه.

(۱-۱) بازنگری این سند بنا به پیشنهاد هر یک از کارکنان ذیصلاح و با تأیید رئیس آزمایشگاه امکان پذیر می باشد.

(۲) دامنه کاربرد: این دستورالعمل برای کلیه واحدهای نمونه گیری خون از ورید بیماران کاربرد دارد.

(۳) منابع:

۳-۱) کتاب "مجموعه ای از مستندات سیستم مدیریت کیفیت در آزمایشگاه پزشکی" (آزمایشگاه مرجع سلامت- انجمن آسیب شناسی ایران)، چاپ اول، سال ۱۳۸۸.

(۴) تعاریف :-

(۵) شرح دستورالعمل :

۵-۱) قبل از شروع به نمونه گیریوسایل لازم را آماده و کنترل کنید.

۵-۲) لوله های مناسب حاوی ماده ضدانعقاد مناسب و کاغذهای گاتری را آماده کنید.

۵-۳) فرد متقاضی را به محل نمونه گیری راهنمایی نمایید.

۵-۴) قبل از اقدام به تهیه نمونه، از هویت مراجعه کننده با پرسیدن نام و نام خانوادگی اطمینان حاصل نمایید.

۵-۵) قبل از اقدام به نمونه برداری، حال عمومی مراجعه کننده را زیر نظر بگیرید.

۵-۶) تورنیکه یا گارو رابندید و از بیمار بخواهید در حالی که انگشت شست به سمت داخل قرار دارد دستش را مشت کند.

۵-۶-۱) توجه شود که گارو بیشتر از یک تا دو دقیقه بسته نماند.

۵-۶-۲) در صورتی که پیدا کردن رگ به طول انجامید گارو را باز کرده چهار الی پنج دقیقه صبر کنید تا جریان خون طبیعی شود سپس مجدداً گارو را بسته و خون گیری را انجام دهید.

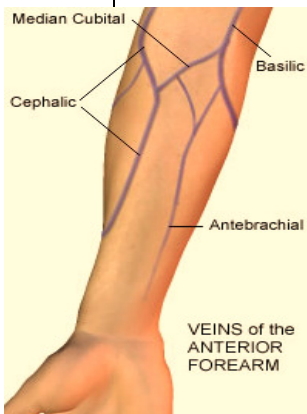
۵-۷) ورید مناسب را طبق آموزش های داده شده ونکات زیر انتخاب نمایید.

۵-۷-۱) اغلب موارد نمونه گیری خون از وریدهای مدین کوبیتال(اولویت اول) و سفالیک (اولویت دوم) انجام می پذیرد.

۵-۷-۲) ورید مدین کوبیتال به دلیل سطحی بودن، درد کمتر و بهتر ثابت شدن در هنگام ورود سوزن و احتمال

آسیب کمتر به عصب در صورت قرارگیری نادرست سوزن در رگ، ارجحیت دارد.

۵-۷-۳) به دلیل نزدیکی ورید بازیلیک (اولویت سوم) به شریان براکیال وعصب مدین، فقط در صورت عدم دسترسی



به سایر وریدها باید مورد استفاده قرار گیرد.

۵-۷-۴) وریدهای پشت دست نیز قابل قبول می باشد ولی وریدهای سطح داخلی مچ نباید مورد استفاده قرار گیرد.

۵-۷-۵) قابل ذکر است که لمس ورید مورد نظر و تعیین مسیر آن توسط انگشت سبابه جهت تعیین محل خون گیری ضروری است.

۵-۷-۶) وریدهای ترومبوز شده که حالت ارتجاعی خود را از دست داده اند و طنابی شکل شده و به راحتی می لغزند را به هیچ عنوان برای خون گیری در نظر نگیرید.

۵-۸) پس از انتخاب موضع مناسب جهت خون گیری، ناحیه نمونه گیری را به کمک گاز آغشته به اتانول ۷۰٪ به صورت حرکت دورانی از داخل به خارج تمیز نمایید.

۵-۹) مدت زمان کوتاهی صبر کنید تا موضع نمونه گیری خشک شود (به منظور جلوگیری از همولیز و کاهش سوزش ناشی از تماس نوک سوزن با الکل و پوست).

۵-۱۰) در صورت تماس مجدد پوست جهت لمس ورید مناسب، مجدداً ناحیه نمونه گیری را ضدعفونی کرده و صبر کنید تا موضع خشک شود.

۵-۱۱) از اتصال سوزن سرنگ یا اسکالپ وین به سرنگ کاملاً اطمینان حاصل نمایید تا هنگام نمونه گیری خون هیچ گونه حباب هوا تشکیل نشود. در این صورت موقع نمونه گیری همولیز ایجاد نمی شود.

۵-۱۲) سوزن را با زاویه ۳۰ درجه و یا کمتر درحالی که قسمت مورب نوک سوزن به سمت بالا است وارد ورید نمایید به طوری که تنها دیواره بالایی ورید سوراخ گردد.


۵-۱۳) به محض ورود خون به سرنگ تورنیکه باز شود.

۵-۱۴) پیستون سرنگ را به آرامی به عقب بکشید تا از همولیز خون جلوگیری به عمل آید.

۵-۱۵) پس از جاری شدن روان خون به داخل سرنگ باید از مراجعه کننده بخواهید تا مشتش را باز کند.

۵-۱۶) سپس به میزان کافی (۱۰ سی سی) خون بگیرید.

۵-۱۷) پس از اتمام خون گیری، با گذاشتن گاز آغشته به الکل روی موضع خون گیری، سرسوزن را از ورید خارج نموده و از بیمار بخواهید که روی موضع خون گیری را کمی فشار دهد تا خونریزی قطع گردد. برای جلوگیری از هماتوم نکات ذکر شده زیر را رعایت نمایید.

| | | |
|-------------------------|--|--|
| شماره سند: 21-LA-WI-011 | آزمایشگاه مرجع کشوری طاعون، تولارمی و تب کیو |  |
| شماره بازنگری: 00 | دستورالعمل اخذ نمونه خون | |

۵-۱۷-۱) هنگام ورود سرسوزن به داخل ورید باید زاویه و سرعت ورود را طوری انتخاب کرد که تنها دیواره بالایی ورید سوراخ شود. در صورتی که سرسوزن از دیواره پایینی رگ نیز عبور نماید، خون به بافت اطراف نفوذ کرده سبب هماتوم در ناحیه می شود.

۵-۱۷-۲) قبل از خارج ساختن سر سوزن از ورید حتما تورنیکه را باز کنید.

۵-۱۷-۳) حتما از وریدهای سطحی اصلی استفاده نمایید.

۵-۱۷-۴) پس از انجام نمونه گیری از بیمار بخواهید تا به محل بانداژ یا گاز فشار اندکی برای مدت حداقل ۲ دقیقه وارد آورد.

۵-۱۸) جهت دفع سرسوزن، بدون گذاشتن درپوش، سرسوزن آلوده را از سرنگ جدا کرده و به داخل سطل مخصوص دفع وسایل تیز و برنده بیندازید.

۵-۱۹) خون بیمار را، در داخل لوله های مناسب که نام و کد بیمار همراه با تاریخ نمونه برداری بلیبلشده است، تخلیه نمایید.

۵-۲۰) نمونه ها را تا زمان انتقال به آزمایشگاه در محل مناسب طبق دستورالعمل های آزمایشگاه ها قرار دهید.

۵-۲۱) لیست بیماران را در فرم لیست نمونه های پذیرش/ ارجاع داده شده به شماره 21-LA-FO-004 ثبت کرده و به همراه نمونه ها به آزمایشگاه تحویل نمایید.

۶) مستندات

۶-۱) فرم لیست نمونه های پذیرش/ ارجاع داده شده به شماره 21-LA-FO-004